

'สงกรานต์' ประเพณีที่ต้อง แลกด้วยชีวิต VS ความสนุก

ช่วงนี้ก็มีหลายเวทีกันละครับที่เตรียมพร้อมรับมือช่วงสงกรานต์ มีหลายหน่วยงานที่เชิญผมไปร่วมวางแผน ๆ ทั้งออกมาตรการและรณรงค์ เราเองก็คิดอยู่ในใจ 'สงกรานต์สร้างความกังวลใจ' ให้กับคนบางกลุ่มไม่น้อยแฮะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) จะไม่ให้งกังวลกันได้อย่างไรก็ในเมื่อปีที่แล้วตายไปตั้ง 399 ราย ช่วง 7 วัน หลังจากนั้นใช้คำว่าตายสมทบก็ว่าได้รวมถึง 525 ราย

เกิดอะไรขึ้นกับประเพณีสงกรานต์ของไทย วันนี้ผมขอเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม วิเคราะห์และประมวลจากศูนย์วิชาการความปลอดภัยทางถนน นำมาเล่าสู่กันฟังดังนี้

การเดินทางช่วงไป-กลับ จะมีปัญหาอยู่ตรงที่ 'ขับเร็ว ง่วงหลับในและตัดหน้ากระชั้นชิด' ส่วนเมื่อถึงจุดหมายปลายทางหรือจุดท่องเที่ยวก็จะมีปัญหาเรื่อง 'ดื่มแล้วขับ' ที่สำคัญช่วงสงกรานต์มาตรการบังคับใช้กฎหมายทำได้ลำบากมากครับ ท้องถิ่นชุมชนมีความสำคัญมากหากต้องการลดความสูญเสีย เพราะช่วงสงกรานต์ ต่อให้ภาครัฐมีมาตรการมากแค่ไหน กำลังคนที่จะมากำกับดูแลเมื่อเทียบกับคนที่ออกมาเดินทางหรือเที่ยวเล่นช่วงสงกรานต์ห่างไกลกันลิบลับงานใหญ่ๆ ในพื้นที่มีคนมาเที่ยวเล่นกันหลักรหมื่น แต่มีเจ้าหน้าที่ดูแลเพียง ๑๐-๒๐ คน จึงเป็นการยากหากเกิดเหตุขึ้นจริง ดังนั้นจึงไม่แปลกที่ช่วงสงกรานต์ เราจึงได้รับรู้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อมวลชนไม่เว้นแต่ละวัน แล้วทางออกอยู่ตรงไหนละ

ข้อเสนอจากการทำงานร่วมกันของภาคสังคมที่ ศูนย์วิชาการความปลอดภัยทางถนน นำมาเสนอมีความน่าสนใจรับหากนำไปขยายผลทำงานเชิงเฝ้าระวังป้องกันให้มากขึ้นน่าจะเกิดผลดี

จะเห็นว่าการทำงานเชิงป้องกันหรือที่เรียกว่า **‘เชิงรุก’** น่าจะส่งผลได้ดีกว่า เพียงแต่วิธีนี้เรามองว่ากลไกของรัฐรับรู้และเข้าใจกันแค่ไหน ยกตัวอย่างนโยบายเรื่องด้านชุมชน กระทรวงสาธารณสุข ถอดบทเรียนออกมาแล้วหากจะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพต้อง ทำ ๓ ต. คือเตรียมการ ตั้งด่าน ติดตาม ไม่ใช่เพียงรับคำสั่งมาแล้วก็ตั้งด่านที่ออกคำสั่งสลับเปลี่ยนการมาเฝ้าต้นที่ แล้วมันจะส่งผลเชิงป้องกันได้อย่างไร หากก่อนหน้านี้ขาดการเตรียมการสำรวจเรื่อง จุดเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงในชุมชน หมู่บ้านแล้วนำมาจัดเวทีวางแผนฯ แบ่งหน้าที่กันกำกับดูแลอย่างเป็นรูปธรรมก็จะสามารถป้องกันเหตุร้ายได้

แล้วรัฐบาลควรทำอะไร ถึงจะจัดการได้ทั้งระบบ อันนี้เป็นคำถามที่หลายหน่วยงานอยากรู้แม้กระทั่งสื่อมวลชนเองก็เคยถามผมบ่อยครั้ง เรื่องนี้เป็นที่รู้กันในแวดวงคนทำงาน เพียงแต่กลไกภาครัฐก็

พรหมมินทร์ กัณธิยะ

ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายลดอุบัติเหตุ

คณะกรรมการศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.)

“ตั้งสติ...ก่อนสตาร์ท”

www.accident.or.th, phwathai@yahoo.com, Facebook / pkantiya

ยากที่จะผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรมเนื่องจากระดับนโยบายยังกล้า ๆ กลัว ๆ อีกทั้งยังไม่ได้ลงมาดูหรือรับฟังปัญหาจากคนทำงานที่แท้จริง รับฟังแต่การรายงานเรื่องดี ๆ เรื่องไม่ดี ก็ไม่มีใครกล้าเล่า ก็เลยเฝ้าไม่ถูกที่ค้นซั๊กเท่าไร

การตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ประสบเหตุ หากมีการบริหารจัดการที่ดี น่าจะนำไปสู่การสร้างกระแสยกระดับประสิทธิภาพการบังคับกฎหมายได้ แต่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ถ้าเอาตัวเลขช่วงปีใหม่ที่ผ่านมา เทียบดูจะเห็นว่า การตรวจเลือดคนขับที่ทุกราย กรณีที่เกิดอุบัติเหตุและมีคนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ทำย่นลงจากจะลงที่การเสียค่าปรับหรือรับโทษตามผลแห่งเหตุที่ได้กระทำแล้ว การคุมประพฤติ หรือรับโทษตามความรุนแรงของปริมาณแอลกอฮอล์ที่ตรวจพบ ย่อมจะส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายในระยะยาว

จะเห็นว่าปัญหาจากการดื่มสุราแล้วมาขับรถเป็นปัญหาใหญ่ในช่วงเทศกาล หากจะมุ่งแก้ไขปัญหานี้เฉพาะประเด็นนี้ก็ต้องทำให้ครบทั้งระบบ ถึงจะส่งผลจริง ทั้งนี้ก็จะเป็นการยกระดับมาตรฐานในแต่ละด้านทั้งรถ คน ถนน ไปพร้อม ๆ กัน

สาเหตุที่ทำให้ “ตาย” “ดิ่ง/เมาขับ” เพิ่มขึ้น

	2557	2558	2559	2560
ขับรถเร็ว	38.11	41.26	40.27	36.0
ดิ่ง/เมาขับ	25.30	16.16	17.27	32.7
ตัดหน้ากระชั้นชิด	25.30	16.16	17.27	32.7
หลับใน	8.61	3.54	5.53	5.54

ข้อมูล: ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน(ศปถ.)

ข้อเสนอ .. เพื่อพิจารณา(เพิ่มเติม)

1. การรายงาน Cases สำคัญ...เพิ่มเติม

- ❶ การเกิดเหตุ : ขับเร็ว, หลับใน, ดิ่ง/เมาขับ ฯลฯ
- ❷ การเสียชีวิต : อุบัติเหตุ (ขับผิดเลน, หมวกนิรภัย) อันตรายข้างทาง (เพิ่มข้อมูล, จำนวน ผู้โดยสาร, ตำแหน่งที่นั่ง, รถจักรยานยนต์, นั่งท้ายกระบะ)

2. การตรวจวัดแอลกอฮอล์ : ผู้ขับขี่ผู้กระทำความผิดรุนแรง(ตาย/บาดเจ็บ)

มีแนวปฏิบัติระหว่าง ตร. สส(พงส./สพ. ตรวจแอลกอฮอล์ในเลือดผู้ขับขี่ที่เมา sw.) กรณี เยาวชน อายุ < 20 ปี ตรวจเตือนเจ้าของงาน + ร้านค้า

3. เพิ่มการสื่อสารและป้องกัน “หลับใน”

4. นำข้อมูล “กรณีสำคัญ”--> สื่อสารสาธารณะ

ให้ประชาชนรับทราบต่อเนื่อง เช่น มีการเสียชีวิตเพราะไม่ใช้เข็มขัดนิรภัย ฯลฯ

อย่าลืมนะครับอุบัติเหตุทางถนนเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน นโยบายหรือมาตรการสำคัญ ทุกท่านต้องมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ เพราะชีวิตท่าน ลูกหลานของท่านหนีไม่พ้นที่จะต้องใช้รถใช้ถนน ถ้าท่านหันหลังให้นโยบายหรือมาตรการของรัฐ เท่ากับท่านหันหลังให้กับความปลอดภัยของชีวิตตัวเอง W